

Posudek na diplomovou práci Mgr. Daniely Němečkové „Mimořádný lidový soud v Praze“ zpracovaný z důvodu autorčiny žádosti o uznání této práce jako práce rigorózní, 150 str. vlastní text, seznam zkratk 2 str., seznam použité literatury a pramenů 22 str., 22 příloh nestránkováno.

Práce byla pro potřeby obhajoby v magisterském studijním programu hodnocena před cca osmi měsíci dvěma posudky, tj. vedoucím práce a oponentkou. V prvním případě bylo konstatováno, že překračuje „standarty diplomových prací“, v druhém případě ji autorka posudku hodnotila „jako zcela mimořádnou“. Vedoucí práce měl jen dvě kritické připomínky obecné povahy (zjednodušení – pouhé načrtnutí některých řešených problémů – např. mezinárodních jednání o potrestání válečných zločinců a možnost využití další zahraniční literatury), oponentka žádnou. Jsem toho názoru, že práce podstatným způsobem doplňuje dosavadní mezerovitou mapu poznatků o činnosti 24 mimořádných lidových soudů v Čechách a na Moravě. Pražský MLS je z řady důvodů nejvýznamnějším z nich, a proto obsah spisu zlepšuje předpoklad pro objektivní zobecňující hodnocení celé soudní retribuční a tlumí nepřiměřené zdůrazňování excesních jednotlivostí regionální povahy na něž někteří autoři porůznu upozorňovali, aniž by brali dostatečně v úvahu historický a právní kontext celé akce.

Nelze přehlédnout, že práce je rozdělena na dvě rozdílné části. První je věnována obecným otázkám retribuční a konkrétním reáliím o personální stránce a procedurálních postupech v činnosti pražského MLS, včetně jejich ohlasu v dobovém tisku. Druhá devíti vybraným případům. Přes veškerou snahu se v druhé části práce projevuje místy „reportážní“ charakter, až příliš uvolněné jazykové vyjádření, místy hraničící s nedostatkem citlivosti a místy i smyslu pro přesnost odborného vyjádření. Snad nejlépe to ilustruje použití věty (str. 138) „oko za oko, zub za zub“, kterémuž se autorka snažila tak usilovně vyvarovat v první části práce.

Za částečný nedostatek považuji neúplný popis VRD, čtenář se totiž nikde v práci nedozví - ani na str. 28-29, ani na str. 76, úplný výčet deliktů, které postihoval, ale dozví se o výkladových problémech některých z nich. Postrádám rovněž číselné údaje z období obnovené činnosti retribučních soudů v r. 1948. Především ty by mohly potvrdit – vyvrátit kritiku vůči tomuto kroku. A právě od pražského soudu by to bylo důležité.

Následně příkládám (neúplný) výčet míst, které obsahují formulační neuváženosti, nepozornosti ale i nepřesnosti věcné povahy:

1. str. 21, druhý odst. – „poslední největší případ pražského MLS“ (?)

2. str. 25, první odst. – 14.3.1939 nevznikla formálně nezávislá Slovenská „republika“, ale Slovenský stát, který se stal republiku až po přijetí ústavy.
 3. str. 26, třetí odst. – patří do výčtu předpisů, které se nemohly používat dle přes. dekretů č. 11/1944 Úř. věst. česl. i předpisy občanského práva hmotného (?) jde o záměnu s právem osobním.
 4. str. 29, první odst. – doba tzv. zvýšeného ohrožení republiky byla ve VRD určena jen začátkem 21.5.1938. Konec určilo vl. nař. 217/1946 Sb.
 5. str. 40, čtvrtý odst. – byl náměstek přednosta pražského MLS JUDr. J. Kaplan zvolen?
 6. str. 41, první a druhý odst. – podivný počet senátů, dosavadní počet senátů se rozšířil z 20 na 30, když o řádku výše se podává, že senátů bylo osm?
 7. str. 44, třetí odst. – podivně naformulovaná první věta.
 8. str. 51, druhý odst. – opakují se tytéž údaje jako na str. 41, na str. 41 jsou předsedové senátů jmenování, na str. 51 určení.
 9. str. 52, druhý odst. – zřejmě místo slovesa byl by mělo být použito sloveso trpěl.
 10. str. 83, pozn. 396 – trestní retribuční řízení není přece spor.
 11. str. 85, druhý odst. – je tlumočník k soudu předváděn?
 12. str. 91, druhý, třetí odst. – nevhodné používání křestního jména souzeného.
 13. str. 101, třetí odst. – uvedený brněnský soud není obecný trestní soud krajský nebo vrchní zemský, ale Státní soud se sídlem v Brně.
 14. str. 120, třetí odst. – mám dojem, že tu budou nějaké nesrovnalosti, Česká Lípa a Varnsdorf padly do záboru a byly tedy Německem, české civilní soudní spisy se posílaly k Říšskému soudu do Lipska, jaké spisy, proč?
 15. str. 121, pozn. 533 – není uvedené, kdo toto nařízení vydal, (říšský ministr spravedlnosti RGBL I 1940, s. 405)
 16. str. 125, první odst. – Bl. přece jako státní návladní nemohl nikoho odsoudit.
 17. str. 141, druhý odst. – „Předsedou senátu byl nikdo jiný ...“ (?)
 18. str. 144, druhý odst. – „zabavila kladenský SNB“ (?)
 19. str. 144, třetí odst. – „ujal o slovo“ (?(
 20. str. 174 – nedodržení chronologie použitých právních předpisů
- atd.

S ohledem na výše uvedené varuji před případnou publikací bez zevrubné revize textu.

Jinak se autorka v tématice jistě dobře orientuje, snaží se získat nové poznatky z archivního materiálu a tak účelu této žádosti může být učiněno zadost.

V Praze dne 21.4.2015

Doc. JUDr. Vladimír Kindl